

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна психологія

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Шифр та назва спеціальності	053 Психологія
Назва освітньо-професійної програми	Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Психології та педагогіки
Статус навчальної дисципліни	ОЗ16 ОПП «Психологія»
Форма навчання	Денна

Викладач

Пальчинська Мар'яна Вікторівна
retrovamaria2009@gmail.com

в.о. зав. кафедри психології та педагогіки
доктор філософських наук, професор, магістр психології

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Курс призначений для вивчення закономірностей і механізмів виникнення, функціонування соціальної реальності, яка формується у процесі суб'єктивного відображення людиною об'єктивних соціальних відносин і соціальних спільностей.
Мета дисципліни	засвоєння студентами знань щодо соціально-психологічних феноменів, їх закономірностей та механізмів, для вироблення вмінь застосування знань в професійній діяльності, а також для формування готовності студентів самостійно пізнавати, аналізувати, шукати глибинні взаємозв'язки повсякденних життєвих явищ.
Компетентності, формуванню яких сприяє	Загальні компетентності: ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

дисципліна	ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій
Результати навчання	ПРН-1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ПРН-4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел ПРН-9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити /120 год. ЄКТС. Для денної форми навчання: лекції – 22 годин, практичні заняття – 24 годин, самостійна робота – 74 годин.
Форма підсумкового контролю	іспит
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 4-му семестрі (1–12 тижні)

Програма дисципліни

Тема 1.	Соціальна психологія як наука, її предмет і задачі. Основні поняття соціальної психології. Місце соціальної психології в системі наукового пізнання. Основні методи соціальної психології. Основні етапи розвитку соціальної психології. Структура соціальної психології. Історичні витоки та функції соціальної психології, її взаємозв'язок з іншими галузями знання. Зміст основних категорій соціальної психології. Завдання соціальної психології. Основні етапи розвитку соціальної психології як науки.
Тема 2.	Соціально-психологічний аспект дослідження особистості. Соціалізація особистості Соціальний тип особистості. Класичні, неklasичні та постнеklasичні погляди на особистість. Поняття соціалізації. Ресоціалізація. Сучасні теорії соціалізації (когнітивістський, ситуаційний, конструктивістський підходи, символічний інтеракціонізм). Види соціалізації: політична, економічна, статево-рольова. Причини та наслідки паталогічної дезадаптації особистості. Соціально-

	психологічні чинники як детермінанти суїцидальної поведінки. Поняття психологічної стійкості особистості.
Тема 3.	Я-концепція як результат соціальної взаємодії. Формування Я-концепції: фактори і механізми. Механізми соціальної регуляції поведінки: структура та функції соціальних установок, атитюдів особистості. Ціннісні орієнтації як регулятори поведінки людини. Поняття внутрішньоособистісного конфлікту. Соціально-психологічна природа само оцінювання. Особистісний потенціал і самоефективність.
Тема 4.	Психологія соціального пізнання. Соціальна агресія і фобії Соціальне сприйняття і соціальне пізнання. Теорії когнітивної відповідності. Конструювання та інтерпретація соціальної реальності. Соціальна категоризація. Імплицитні теорії особистості. Інтерпретативні схеми. Поняття «семантичного шуму». Поняття агресії. Агресивність та насильство: суть, форми, елементи, прояви. Концепції насильства та агресії (біологічні, психологічні, соціокультурні). Агресія і фрустрація. Фрустрація і депривація. Вплив грошей на прояв фрустрації. Агресія і соціальні навички. Научіння через спостереження. Сім'я, субкультура, ЗМІ, Інтернет і агресія. Чинники впливу на агресію.
Тема 5.	Соціально-психологічні аспекти комунікації. Комунікація як соціальнопсихологічне явище: структура, функції, операції. Бар'єри спілкування. Моделі комунікації. Вербальна, невербальна комунікації. Комунікативна компетентність особистості. Техніки ефективного спілкування.
Тема 6.	Соціально-психологічні особливості міжособистісної взаємодії. Поняття міжособистісної взаємодії. Теорія Р. Бейлза. Феномен міжособистісних впливів (принцип реципрокності, ефект очевидця, атракція, афіліація, соціальна фасилітація, когнітивна реінтеграція, конформність). Типи міжособистісних стосунків. Соціально-психологічні механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація, емпатія, стереотипизація, рефлексія, каузальна атрибуція. Статус, роль, позиція особистості у соціальній взаємодії. Гендерна взаємодія.
Тема 7.	Конфлікти у соціальній взаємодії. Поняття конфлікту, види, функції. Психологічна сумісність. Типи міжособистісного впливу. Види та характеристика особистісного впливу. Способи опору негативним впливам. Основи формування психологічної стійкості .
Тема 8.	Поняття соціальної групи. Великі групи та масових явищ Етимологічна характеристика поняття група. Основні ознаки соціальної групи. Загальна характеристика та класифікація малих та великих груп. Характеристики, що виділяють групу як цілісність: психологічний зміст спільної діяльності, композиція групи, структура групи, групові процеси. Параметри, що виділяють особистість як члена групи: групові норми та цінності, групові санкції, групові очікування, статус особистості, позиція, роль, ранг особистості. Натовп, аудиторія та публіка. Психологічні особливості етнічних груп. Ментальність та етноцентризм.
Тема 9.	Структура взаємовідносин в малих групах. Групова динаміка Поняття та класифікація малих груп. Структура взаємовідносин в малих групах. Соціометрична структура групи. Соціометрія та інші методи діагностики міжособистісних взаємин в групі. Групові процеси. Нормативна поведінка в групі. Поняття групових норм. Конформність і нонконформізм. Феномен деіндивідуалізації. Вплив меншості на групу. Феномен групового тиску. Феномен групового мислення. Зміст основних механізмів групової динаміки. Лідерство і керівництво: єдність і розходження. Стиль керівництва і проблеми ефективності групової діяльності і згуртованості групи.
Тема 10.	Взаємодія і соціальний вплив.

Особливості взаємодії в соціальній психології. Деструктивні та конструктивні форми взаємодії: співробітництво, суперництво, зараження, конформізм. Основні наукові погляди на взаємодію та її структуру. Види психологічного впливу. Загальна характеристика міжособистісного впливу. Види міжособистісного впливу: психологічний вплив, особистий вплив, функціонально-рольовий вплив, індивідуально-специфічний вплив, комунікативний вплив та інші. Критерії ефективності впливу.

Список рекомендованих джерел

1. Основи соціальної психології: Навчальний посібник.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. 495 с.
2. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. К., 2008.
3. Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. 296 с.
4. Корнев М. Н. Проблема групи та особистості у соціальній психології : курс лекцій; Ін-т післядипломної освіти КНУ ім.Т. Шевченка. К., 2004. 222 с.
5. Історіографічні та методологічні координати теорій соціальної психології : [монографія]; за наук. ред. М. М. Слюсаревського ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 360 с.
6. Васютинський В. Психологічні виміри спільноти : монографія. К. : Золоті ворота, 2010. 120 с.
7. Бенеш Г. Психологія : dtv-Atlas [Текст] : довідник / Г. Бенеш ; наук. ред. пер. В. О. Васютинський. К. : Знання-Прес, 2007. 510 с.
8. Психологія соціальної роботи : підручник [за ред. Ю. М. Швалба]. К. : Київський ун-т ім.Т. Шевченка, 2010. 272 с.

Інформація про консультації

Щопонеділка у лютому-травні 2024 року з 14⁰⁰ до 15⁰⁰ год., ауд. 232

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях,</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
74-81	C				

64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати програму **Unicheck**.